

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku Q. Spółki z o. o. w Z. i J.P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o podleganie ubezpieczeniu społecznemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni Q. Spółki z o. o. od postanowienia Sądu
Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z 11 października 2018 r. podjął zawieszone i umorzył postępowanie apelacyjne na podstawie art. 355 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 391 § 2 k.p.c. W uzasadnieniu wskazał, że skarżąca (apelująca) Q. spółka z o.o. w Z. została rozwiązana postanowieniem Sądu Rejonowego w Z. z 12 kwietnia 2018 r. Natomiast apelujący A. Ł. i M. Ł. cofnęli apelacje.

Wskazując na nierozpoznanie apelacji od postanowienia Sądu Rejonowego w Z. z 13 września 2018 r. o wykreśleniu podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego skarżąca spółka wniosła o uchylenie postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z 11 października 2018 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zarzuciła, że postanowienie o rozwiązaniu podmiotu zostało wydane z oczywistym

naruszeniem art. 25d ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, ponieważ Sąd Rejestrowy nie ustalił, że podmiot nie posiada zbywalnego majątku i faktycznie nie prowadzi działalności. Co najmniej przedwczesne było przyjęcie, że dalsze prowadzenie postępowania stało się niemożliwe.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej od rozpoznania powołano podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Z tej zasadniczej przyczyny, że nie ustalono prawomocnego rozwiązania spółki i dlatego naruszono art. 355 k.p.c. przez umorzenie postępowania. Sąd Apelacyjny powinien zawiesić postępowanie (art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.). Dopiero nienaprawialna utrata zdolności sądowej uzasadniałaby umorzenie postępowania. Sąd Apelacyjny nie ustalił, w jakim trybie nastąpiło wykreślenie spółki z KRS. W przypadku wykreślenia podmiotu w trybie art. 25d ust. 1 ustawy z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym toczące się postępowanie przeciwko takiemu podmiotowi winno zostać zawieszone na zasadzie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. i podjęte z udziałem następcy prawnego zgodnie z art. 180 § 1 pkt 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca nie wykazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Postępowanie nie może się toczyć, gdy strona nie ma zdolności sądowej (art. 199 pkt 3 k.p.c., art. 202 k.p.c., art. 379 pkt 2 k.p.c.).

Taka wadliwość obligatoryjnie prowadzi do zawieszenia postępowania (art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.).

Rzecz jednak w tym, że art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. ma na uwadze szczególną sytuację podmiotową i procesową, czyli gdy strona istnieje jednak nie ma zdolności sądowej, bo ją utraciła.

Taka sytuacja nie występuje w odniesieniu do skarżącej.

Wobec oszczędnej treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia nie można pominąć dwóch postanowień Sądu Najwyższego z 22 października 2020 r., o sygn. II UK 347/19 i II UK 373/19 w podobnych sprawach, w których odmówiono

przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych spółki, wniesionych od postanowień Sądu Apelacyjnego w [...], umarzających postępowania z tej samej przyczyny.

Odwołanie do tych postanowień jest konieczne nie tylko ze względu na potrzebę zachowania jednolitego orzecznictwa w takiej samej sprawie.

Ważne są następujące ustalenia dokonane przez Sąd Najwyższy w tych orzeczeniach: 1) postanowienie Sądu Rejonowego w Z. z 12 kwietnia 2018 r., rozwiązujące spółkę uprawomocniło się 18 maja 2018 r.; 2) postanowienie Sądu Rejonowego z 13 września 2018 r. o wykreślaniu spółki z rejestru uprawomocniło się 12 września 2019 r., a więc już po wniesieniu skargi kasacyjnej w tej sprawie.

Argument skargi, że Sąd Apelacyjny umorzył postępowanie przed „prawomocnym rozwiązaniem spółki” traci zatem na znaczeniu.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego odpowiada ostatecznie prawu, gdyż art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. ma na uwadze utratę przez stronę tylko zdolności sądowej. Jest to inna sytuacja niż w tej sprawie, gdyż po uprawomocnieniu się postanowienia o rozwiązaniu spółki, a na pewno z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o wykreślaniu spółki z rejestru (KRS), spółka utraciła byt prawny, czyli nie tylko zdolność sądową.

W takim przypadku nie ma racji zawieszenie postępowania, gdyż nie wystąpiła sytuacja utraty zdolności sądowej z zachowaniem podmiotowości prawnej – art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.

Konsekwentnie, bezprzedmiotowe jest podjęcie postępowania. Art. 180 § 1 pkt 2 k.p.c. nie spełnia się, bo spółka nie ma następcy prawnego. Skarga nie wskazuje następstwa prawnego.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).